

Rozněcovadlo vzor 13

Československá armáda při svém vzniku v roce 1918 převzala z výbroje Rakousko-uherské armády mimo jiného muničního materiálu i rozněcovadla.

Popis rozněcovadla vz. 13 je uveden v čs. předpisu z roku 1922, následující text z něj převzatý, názvosloví je neupravené odpovídající tehdejší době.

Rozněcovadla vzor 13 užívá se jako nápalky pro anglickou zápalnici nebo k roznětu rozbušky. Rozněcovadlo vyhovuje též při trvalém používání pod vodou.

Jeho tělo jest zhotoveno z mosazi a má dva gumové kroužky, které při napjatém úderníku a zašroubované roznětkové dutince pouzdro nepropustně uzavírají, aby vlhkost dovnitř nepronikla. Stejnému účelu slouží olověné těsnění pod okrajem šroubovaného víčka (proto nemá být otevřeno a nadzvihováno). Dutinka roznětková je lahvového tvaru (na nalezeném vzorku má tvar válcový), dno roznětky je natřeno miniem (suříkový antikorozi lak).

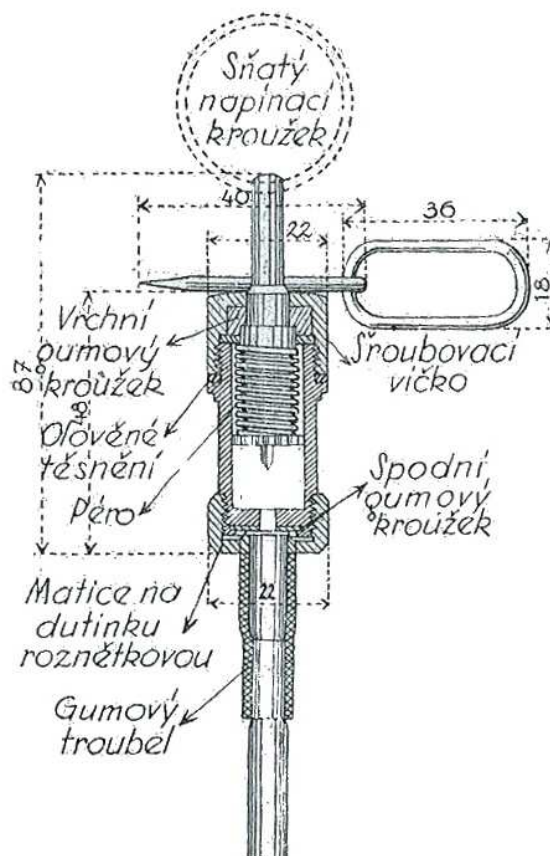
K utěsnění spoje dutinkové roznětky s rozbuškou slouží gumový troubel.

Na obrázku je znázorněno v napjaté rozněcovadlo v podélném řezu.

Vytrhne-li se závlačka, vymrští se úderník a udeří na roznětku roznětkové dutinky, která roznítí vsunutou rozbušku nebo anglickou zápalnici.

Když je rozněcovadlo spuštěno, uschovává a dopravuje se bez roznětkové dutinky.

Před upotřebením se každé rozněcovadlo vyzkouší vystřelením jedné roznětkové dutinky.

Při napínání rozněcovadla dbá se tohoto postupu

Nejdříve se natáhne péro, zastrčí se závlačka do náponky a sejme se napínací kroužek.

Potom se vyšroubuje matice, roznětková dutinka se zasadí a spojí s anglickou zápalnicí nebo s rozbuškou.

Na konec, když již všecko na vedení roznětovém je hotovo, pokud možno teprve až před roznětem, se zašroubuje matice na rozbuškovou dutinku.

Je-li nebezpečí, že by se mohla závlačka při dodatečných pracích náhodou vytrhnouti, musí být s úderníkem svázána motouzem ještě **před** zašroubováním matice na roznětkovou dutinku. Vázání toto se přeřízne a sejme teprve, až jsou všechny práce skončeny.

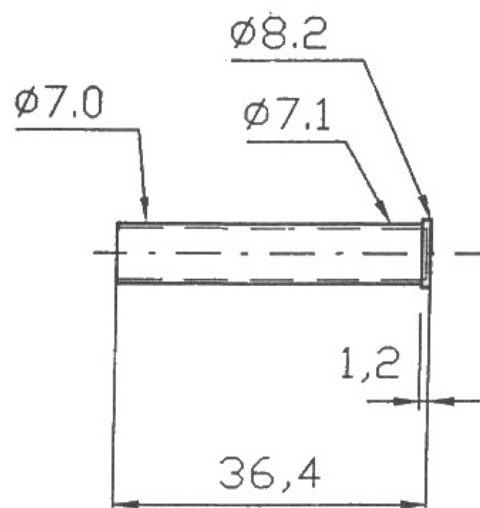
Má-li spoušť jít těže, ohnou se oba konce ramének od sebe.

Roznětková dutinka spojí se anglickou zápalnicí tak, že se vsune hladce seříznutý konec, zápalnice - jehož žíla prachu se smáčknutím poněkud načechrá-do dutinky roznětkové, aby se lehce dotýkala dna, potom se dutinka blízko otevřeného konce zploští plochými čelistmi stiskacích kleští.

2 g rozbuška se vsune až po rozšířenou část do roznětkové dutinky a upevní se buď třískou nebo tím, že se dutinka roznětková napřed v ruce smáčkne nebo se krk rozbušky natře nepromokavou pokostí.

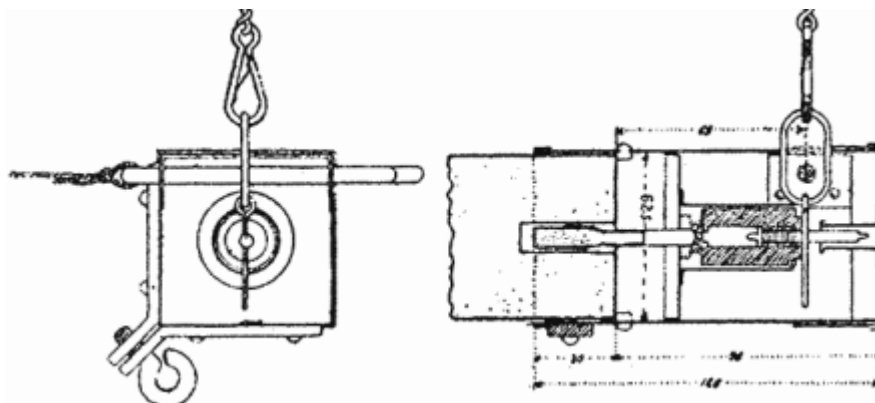
Roznětková dutinka vyrobená u fy.Georg Roth ,Vídeň

Rozněcovadlo vzor 13 bylo zavedeno v rakousko-uherské armádě a později používáno ve v řadě armád nástupnických států. Konstrukce umožňuje jeho použití jako tahového/tlakového rozněcovače do min a nástrah. Jako takový byl používán průběhu první světové války v R-U protipěchotní mině „Landtorpedo“ určené k zaminování drátěných zátarasů v předpolí zákopů.

Nálezy jsou prokázány na bojištích první světové války, na území dnešního Polska.

Rozněcovadla byla používána ještě za druhé světové války, což potvrzuje jejich nález z oblasti bojové činnosti na středním Slovensku.

Různé výrobní varianty roznětkových dutinek - polská výroba.

Prameny:

Ženíjní předpis 1922blíže nelze identifikovat, chybějí stránky

Franczyk Gregorz, Polska amunicija strzelecka 1919-2004, IBSN 83-60217-00-09,2005

Internet

Autor:

Zdeněk Horák

